

www.e-rara.ch

Legenda aurea

Jacobus

Basel, 1490

Zentralbibliothek Zürich

Shelf Mark: Ra 38

Persistent Link: <https://doi.org/10.3931/e-rara-46594>

LI. De passione domini.

www.e-rara.ch

Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelinformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

eum eam saluasset iohānes in eius vtero
 exultauit. **B**losa. Quia lingua nō poterat
 aio exultante saluata: z sue precursiois offi
 ciū inchoat. Fuit autē in eius obsequio tri /
 bus mensib; donec iohānes nasceret: quē
 manib; suis de trā leuauit. sic i libro iusto /
 rum legit. In hac die vt dicit p multa
 tempoz curricula deus multa operatus ē
Que quidā egressus ver sibi sic declarauit
 Salue festa dies q vulneta nostra coerecet
 Angelus ē missus: est passus in cruce xps
 Est adā factus. z eodē tpe lapsus. **O**b me
 ritū decime: cadit abel fratris ab ense. **O**f
 fert melchisedech: ysaac supponit aris. Est
 decollatus xpi baptista beatus. Est petri
 ereprus: iacob; sub herode gepmptus. **L**oz
 poza sanctorū cum xpo multa resurgunt.
Patro dulce tñ q xpm suscipit amen. **E**
Diles quidā diues ac nobilis seculo ab
 renūciauit. z ordinē astericiensū introiuit.
Et q; literas nesciebat erubescens mo /
 nach; tam nobilē personā inter laicos de /
 putari. de derūt ei magistrū. si forte modū
 cū addiscere posset. z s; hac occasiōe inter
 monachos pmaneret. Sed cū diu cū ma
 gistro fui set: nubil omīno preter hec duo
 vocabula aue maria discere potuisset hec
 tā auidē recituit vt quocūq; dambularer
 quicqd ageret ea incessanter noiaret. **T**an
 dem morit z in cineris eius alijs fratri b;
 sepelit. **E**t ecce sup ei tumultū speciosū ex
 crestit lilii. z qdlibet foliū aue maria litte
 ris aureis habebat inscriptū. **C**urrentes
 oēs ad tā grāde spectaculū. terrā de tumu
 lo effoderūt. z radicē lilij d ore defuncti pce /
 dere repperūt. **I**ntellexerūt q cū quanta
 deuotione illa duo verba dixerat: quē dñs
 tanti honore prodigij illustrauit. **Q**ui
 dam miles qdā in via castrū habebat. z
 officē transeūtes sine miseratiōe aliqua spo
 liabat: vir gmō tñ matrē dei quoti die salu
 tabat: nec pro aliquo impedimēto emergē
 ti ab ipā saluatiōe aliqua die cessare vole
 bat. **A**ccidit autē vt quidā vir religiosus z
 sanctus inde transitū faceret. z ipm predi
 ctus miles p̄tinuo expoliari iuberet. **T**ir
 autē sanctus rogauit p̄dones. vt ipm ad
 dñm suū deducant. qz ad ipm habet secre
 ta q̄ perferat. **A**dductus autē rogauit mili
 tē vt oēs de familia sua z castro p̄gregari

faceret vt eis x̄bū dñi p̄dicaret. cū at p̄gre
 gati fuissent ille ait. **N**equaq; hie estis oēs
 sed aliquis adhuc deest. **L**ui cum oēs se
 ibidē esse assererēt aiebat. **D**iligenter per
 quirite. z aliquē inuenietis a besse. **T**unc
 vnus exclamās dixit: qm solus camerari
 illuc nō venisset. **I**lle autē dixit: **V**ere ipse ē
 q̄ solus deest. **P**ro eo igit cito mittit z i me
 diū deducit. **L**um autē virū dei vidisset. re
 uolutis terribiliter oculis: caput instar in
 sani agitabat: nec p̄ius accedere audebat
Tir autē sanctus dixit ei. **A**diuro te p no /
 men dñi nostri iesu xpi: vt q̄s sis nob edif
 seras z ob quā cām huc ueneris palā p̄das
Lui ille r̄ndit. **D**eu ad iuratus pro dēre co
 gor inuitus. **E**go em nō sum hō sed demō
 q̄ formā hoīs accepi. z quartoz decim an
 nis cū hoc multre sic permāsi. **N**am noster
 p̄nceps me huc misit vt diem qua hie sue
 marie saluatiōe nō diceret diligētius ob
 seruarē vt in eū potestate accepta ipm tri
 nuo strangularē. z sic in malis operi b; vi
 tam finitēs noster esset. **Q**uacūq; em die il
 lam saluatiōe dicebat. in eum potestates
 habere nō poterā. **E**cce autē de die in diem
 diligentius obseruauit z nullū diē quin eā
 saluauerit p̄teremisset. **N**ec miles audi
 ens uehemētē obstupuit. z ad pedes viri
 dei se projiciens ueniā postulat: z in me
 lius deinceps vitā mutauit. **T**ir autē san
 ctus dixit demoni. **P**recipio tibi demō in
 noie dñi nostri iesu xpi vt hinc abscedas z
 talem hactenus locū possideas: vbi nulli
 gloriosam dei genitricē inuocāti nocere p̄
 sumas. **H**ec vbi iussa dedit demon abscē
 dens euauit. **E**t miles virū sanctū cū re
 uerentia z gratiarū actione liberum abire
 permisit.

LI

A

De passione domini.

Passio christi fuit ex do

lore amara. ex illusiōe despecta.
 z ex utilitate multiplici fructuo
 sa. **D**olor autē causa bat ex q̄ncq;. **P**rimo ex
 eo q̄ ipā passio fuit ignominiosa. z hoc p̄ter
 ignominiosum locū qz in caluarīa vbi male
 factores puniebant. **P**ropter ignominiosū
 suppliciiū: qz morte turpissima p̄demnat
 est. **C**ruz em suppliciiū erat latronū. **E**t li
 cet cruz tunc esset multe ignominie: nunc ē

B

immense glorie. Unde Augustin⁹. Crux
que erat supplicii latronū. nūc transit ad
frontes imperatorū. Si tñ honorē deus cō
tulit supplicii suo qd pferet seruo suo. Pro
ter ignominiosum pfortū. qz cū scelerat⁹ de
puratus est. i. cū latronib⁹ q pmo erant sce
lerat. s. postea uerus puerus est. s. dīsmas
q erat a dextris sicut dī in euāgelio nicho
demi. z alius dānatus. s. gēsmas q erat a si
nistris. Unī q dedit regnū alteri supplicii
Ambrosius. Autor pietatis in cruce pen
dens in singulis negocijs pietatis officia
diuidebat. persecutionē ap̄lis. pacē disci
pulis. corpus iudeis. crucifixionē vesti
ta. patri sp̄ritū. virgi paranymphū. latro
ni paradīsum. pctōrib⁹ infernū. crucē xp̄ia
nis penitētib⁹ p̄mēdabat. Ecce testamen
tū qd fecit xp̄s in morte pendens in cruce.

Secdo ex eo q fuit iniusta: qz pctm̄ non
fecit. z non est inuentus dolus in ore eius.
z ideo q̄ venit indigne pena dolēda venit
De trib⁹ em̄ in iuste precipue eū accusabāt
videlicet quia tributuz reddi prohibebat
qz se regē dicebat. z qz se filiū dei faciebat.
Cōtra has tres accusatōes dicim⁹ in pa
scēne i p̄sona saluator⁹ tres excusatōes. Po
pule me⁹ qd fecit tibi z c̄ybi exp̄brat xp̄s tria
bñficia eis collata. s. liberationē ab egypto
regimē in deserto. plantationē vinee in lo
co optimo. quasi dicat xp̄s. Accusas me d
redditiōe tributi potius gratias agere de
beres: qz liberaui te a tributo. Accusas me
qz dixi me regē potius deberes gr̄as agere
qz regaliter paui te in deserto. Accusas me
qz me filiū dei dixi. potius deberes gr̄as a
gere qz te in vineā meā elegi. z in loco opti
mo plantaui. Tertio ex eo q fuit ab a
micis. tolerabilior eī eēt dolor si pateret ab
his q̄ aliqua de causa deberēt esse eius ini
mici. vel ab his q̄ essent alieni vel extranei
vl̄ ab his q̄b̄ aliq̄ in cōmoda itulisset. s. tñ
patifab amicis. id est ab his q̄ deberēt esse
sui amici. Itē a proximis. i. ab his de quo
r̄i stirpe natus est. De his duob⁹ dī i psal.
Amici mei z proximi mei. Job. XXX. Ho
mi mei quasi alieni recesserunt a me. Item
ab his quib⁹ multa bona p̄ulerat. Job. 1.
nīs ocauo. Ultra bona operatus sum
eis. Bernardus. O bone iesu q̄ dulciter
cum hominib⁹ cōuersatus es. q̄ magna z
abundantissima eis largitus es. q̄ dura

z aspera pro eis passus es. dura uerba. du
riora uerbera. durissima crucis tormenta.

Quarto ratiōe teneritū dīnis corporis.
Unde in figura dauid dicit⁹ de eo. II. Re
gum penultimo. Ipe est quasi tenerim⁹
ligni uermiculus. Bern. O iudei la pides
estis lapidē percutitis molliorē de quo re
sonat tinnitū pietatis. z ebullit oleū cari
tatis. Item Hieron ymus. Traditus est
iesus militib⁹ uerberandus. z illud sacra
tissimū corp⁹ uis pectus dei capax flagella
secuerūt. Quinto ex eo q fuit yniuersa
lis. quia per omnes partes z omnes sensus.

Primo em̄ fuit hic dolor in oculis. quia
lachrymas est sicut dicit⁹ bebreo. V. Bern.
Ascendit in altū vt longius audiret. forci
ter clamabat. vt nullus excusaret clamorē
lachrymas addidit vt homo cōpateretur
Alias etiā bis lachrymas fudit. scz in re
surrectiōe lazari. z super hierusalē. Itaqz
prime lachryme fuerunt amoris. Vn de z
quidā cum uidissent eū lachrymantē dixē
runt. Ecce quomodo amabat eū. Secde su
erunt p̄passiōis. Sed he tertie fuerūt dolo
ris. Secdo fuit in auditu cū ei. scz oppro
bria z blasphemie interrogat sunt. Christus
em̄ spectraliter quatuor habuit in quib⁹ ob
probria z blasphemias auduit. Habuit
ei excellentissimā nobilitatē. qz quantū ad
diuinā naturā fuit eterni regis filius. z q̄n
tum ad humanā de regis stirge genitus.
ita q̄ etiā inquantū homo. fuit rex reguz z
dñs dñantū. Habuit ineffabilē ueritatē.
qz ip̄e est uia ueritas z uita. Vn de se itez
dicit. Sermo nūus ueritas ē. Filius em̄ est
sermo siue uerbū patris. Habuit insupera
bilē potestatē. qz om̄i a per ip̄m facta sunt.
z sine ip̄o factū est nihil. Habuit insuper
singularē bonitatē. qz nemo bonus nisi so
lus deus. In his xp̄s auduit opprobria z
blasphemias. Primo quidē quo ad nobi
litatē. Math. XIII. Nōne hic est filius
sabri. Nōne mater eius dicit⁹ maria. z c̄

Secdo q̄ ad potestatē. Math. XII. Nie
nō eijāt demonia nisi in beelzebub p̄ncipe
demonioz. Itē math. XXV. H Alios sal
uos fecit seip̄m nō potest saluū facere. Ec
ce dīcunt ip̄m impotentē. cum tñ adeo ip̄o
tens extitit q̄ persecutores suos sola uoce
prostrauit. Nā cum interrogasset. quē que
ritis. z illi respondissent. iesum nazarenū.

Ipse dixisset. ego sum. Inimico ceciderunt in
 terra. Aug⁹. Una vox turbā odij plenā
 z ferocē. annū terrible sine villo telo pculsit
 repulit. strauit. virtute lacētis diuinitatis.
 Quid iudicatur? faciet. q̄ iudicā dū hoc
 fecit. qd̄ regnaturus poterit. q̄ moriturus
 hoc poit. Tercio q̄ ad veritatē. Joh.
 VIII. Tu de teipso testū moniū perhibes. te
 stimonū tuū nō est verū. Ecce qz dicit eū
 mendacē. cum tū ipse sit via veritas z vita
 Hāc veritatē pilatus sūre vult audire nō
 meruit. qz ipm̄ fm̄ veritatē nō iudicauit.
 Inchoauit quippe iudiciū a veritate. sed i
 veritate nō permāsit z ideo de veritate q̄
 stionē meruit ichoare s̄ n̄ meruit solutiōnē
 a u dire. Alia rō est fm̄ aug⁹. quare solutio
 nē nō audiuit. qz cū illā questione fecisset
 subito venit illi in mentē suctudo iudeoz
 q̄ solebat vnus vimitti in pascā. z ideo sta
 tūm exiit. z solutiōnē nō expectauit. Tertia
 rō est fm̄ chriso. qz sciebat qz questio tam
 difficilis indigebat multo tpe z multa di
 cussioe. z ipse ad liberationē xp̄i pperabat.
 z ideo statim exiuit. Legit tū in euāgelio
 nicodemū qz cū pilatus iesuz interrogasset.
 qd̄ est veritas. iesus ei rōdit. Veritas d̄ ce
 lo est. Et pilatus. In terris nō est veritas.
 Dicit ei iesus. Quō potest veritas esse in
 terris. q̄ iudicat ab his q̄ potestātē habent
 in terris. Quarto q̄ ad bonitatē. Dicebāt
 em̄ ipsum esse peccatorē in corde. Joh. IX.
 Nos scimus qz hic hō peccator est. Sed u
 etorē in sermōe. Lu. XIII. Comouit pplm̄
 docēs p vnuerlam iudeā. iucipiēs a gali
 lea vsqz buc. Legis puaricatorē in opere.
 Joh. IX. Nō est hic hō a deo q̄ sabbatū nō
 custodit. Tercio fuit in odoratu qz ma
 gnū ferorē sentire potuit i loco caluarie vbi
 erāt corpa fetida mortuoz. Vñ dī in sco
 lastica hystoria qz caluaries pprie est os ca
 pitis humani nudū. Vnde z qz ibi decol
 bant rei. z multa ossa capitūz ibi aspersa
 erāt. dicebat caluarie locus vel caluaritūz.
 Quarto fuit in gustu. Vñ cū clamare
 sitio. dederūt ei acetū cū mirrha z felle mix
 tū vt ex aceto cit⁹ moreret. z ipi custodes
 a custodia citius liberarent. dī em̄ crucifi
 xos citius mori si acetū bibāt. z ex mirrha
 pateret olfactus z ex felle gustus. August.
 Pro mero replet sinceritas aceto. inebriat

felle dulcedo. ad hūc innocentia reo. morit
 vita p mortuo. Quinto fuit in tactu. qz
 in om̄ibz partibz corpis a planta pedis vs
 qz ad verticē nō fuit in eo sanitas. de hoc
 aut qualiter in iōibz sensibz dolorē habuit
 dicit Bern. Caput angelicis tremēdū sp̄
 riti bz densitate spinaz z pungit. facies pul
 cra p filijs hoim̄ spūtis iudeoz deturpat.
 oculi lucidiores sole caligāt i morte: aures
 q̄ audiūt angelicos cantus audiūt petōz
 insultus. os qd̄ docet angelos felle z aceto
 potat. pedes quoz se abellū adorāt qm̄ san
 crum est cruci clauo affingunt. man⁹ q̄ for
 mauerūt celos sunt in cruce extense z cla
 uis affire. corpus verberat. latus lancea p
 forat. Et qd̄ plura. Nō remansit in eo nisi
 lingua vt pro petōribz exoraret. z matrē of
 scipulo pmedaret. B Scō eius pas
 sio fuit ex illusiōe despecta. Quartoz em̄
 vici bz fuit sibi illulum. Primo in domo
 anne vbi recepit spura. alapas. velatiōnē
 oculoꝝ Bern. Vultū tuū bone tesu deside
 rabile in quē desiderāt angeli. pspicere spu
 ris inq̄nauerūt. manū bz pculserūt. vello p
 derisiōe operuerūt. nec amaris v vulneribz pe
 pererūt. Scō in domo herodis q̄ enz
 factū z nō sane mētis estimās. ex eo qz nul
 lū ab eo r̄sum hie potuerat. p derisiōe eū
 veste alba induit. Bern. Tu hō es z hēs
 fertū de floribz. z ego d̄s z hēo coronā d̄ spi
 nis. Tu habes cyrotbecas i manibz z ego
 hēo clauos d̄fixos. Tu i albis vestibz tripu
 dias z ego. p te derisus fui ab herode i veste
 alba. Tu tripudias cū pedibz. z ego labo
 raus cū meis pedibz. Tu i choreis brachia
 extēdis i modū crucis i gaudiū. z ego ea i
 cruce extēsa habui i opprobriū. Ego i cru
 ce dolui. z tu i cruce exultas. Tu hēs lat⁹
 aprū z pecc⁹ in signū vane glē. z ego latus
 effossus habui. p te. n̄ reuertere ad me z si
 scipia te. Sz q̄re d̄ns tpe sue passiois co
 rā herode pilato z iudeis sic tacebat. N⁹
 triplex rō. P⁹ rō est. qz nō erāt digni au
 dire suā r̄stionē. 2⁹ qz eua peccauerat p lo
 q̄ritatē. z iō xp̄s voluit sat̄ssa eē p tacitū
 nitatē. 3⁹ qz q̄cqd̄ r̄ndebat totū calūniabāt
 z deprauabāt Tercio i domo pilati. vbi
 milites clamidē coccineā circū dederūt a
 rundinē i manu dederūt. z coronā spineā su
 per caput ei⁹ posuerūt. z genu flexo dicebāt.

Que rex in deoz. Illa autē spinea corona vici-
 cis fuisse de iuncis marinis: quoz actes nō
 minus spina est dura z penetratiua. Undē
 z sanguinē de capite credit illa corona spi-
 nea extraxisse. Unde Berni. Caput illud
 diuinū multiplici spinaz densitate vsqz ad
 cerebrū z fixū est. De aia sunt tres opioes
 vbi scz aia principalē habeat sedē scz vel
 in corde ppter illud. De corde exeunt cogi-
 tatiōes male. zc. Vel in sanguine ppter il-
 lud leuitici. Nā ois carnis in sanguine ē.
 Vel in capite ppter illud. Et inclinato ca-
 pite tradidit spm. zc. Hanc triplicē opio-
 nem iudei ipso facto vident scruisse. Nam
 vt eius aiaza corpore euellerēt quiescēt
 ipam in capite. cū spinas vsqz ad cerebrū
 infixerunt. Quiescēt in sanguine. cū eius
 venas in manibz z pedibz aperuerūt. Que
 scierūt in corde cū eius latus perforauerūt
 Contra has tres illusiōes in parascēue p-
 mittimus ante reuelationē crucē tres ad-
 oziōnes dicētes. **Egyoz. zc.** quasi ter ado-
 rantes ter illum ppter nos. **Quarto i-**
cruce. Vtrūqz. XXVII. Principes facer-
 dorū illudentes eum cū senioribz z scribis
 dicebāt. Si rex israel est descendat nūc de
 cruce z credimus ei. Berni. sup hunc locū.
 Interim patientiā magis exhibet. humi-
 litatē commendat. obedientiā impler. carita-
 tē perficit. In his nepe virtutū gemis qz
 tuoz crucē cornua ornāt: z supeminētor ca-
 ritas: a dextz obedientia: a sinistrz patia: ra-
 dix oim ptutū hūilitas i pfundo. hec oia q
 xps passus est. Berni. breuiter colligit di-
 cens. **Demor ero qz diu vixero laborum**
qz ptulit in predicādo fatigationū in dis-
currendo: vigiliāz in orando: temptacionū
in ieiunādo: la chrymaz in ppatiēdo: insu-
diāz in colloquēdo: postremo iudiciorū spu-
torū: collapoz subsannationū: clauoz ex-
probationū. L. Tertio passio ei fuit
utilitate multiplici fructuosa. Luitus vti-
litas potest esse triplex. scz pctoz remissio.
grē collatio. z gloriē exhibitio. Et hec tria
notant in titulo crucis. qz iesus q ad pmū
nazarenū quo ad scdm. rex iudeoz quo ad
tertū. qz sibi erimus oēs reges. De ei vti-
litate dicit Aug. Lulpā deleuit xps pre-
sente pteritā z futurā. Preterita pctā tulit
ea remittēdo. pntia hoies ab eis retrahē-

do. futura gratiā qua vitarent pferendo;
 De ei vti- utilitate dicit aug. Admitemur
 gratulemur amemus laudemus a dore /
 mus qm p redemptiois nri moztē. de tene-
 bris ad lucē. de mozte ad vitā. d corruptio-
 ne ad incorruptioē. de exilio ad patriā. d
 luctu ad gaudiū vocati sumus. Quaz
 vtilis autē modus redemptiois nfe fuerit
 patet ex quattuor rōnibz videlicet. qz fuit
 acceptissim⁹ ad placandū deū. zgruentissi-
 mus ad curandū moztū. efficacissim⁹ ad
 atrahendū genus humanū prudētissim⁹
 ad expugna dū humani generis inimicū.
 Primo q fuit acceptissim⁹ ad placandū
 z reconciliandū deū. qz sicut dicit ansel. i
 libro. **Lur deus hō. Nihil asperius z diffi-**
cilius pot hō pati ad honorē dei sponte et
nō ex debito qz moztē. Et nequa qz magis
hō pot se dare deo qz euz se moztē tradit ad
honorē ipsius. Et h est qd dicit eph. V. Tra-
didit semetipm oblationē z hostiaz deo in
odoro suauitatis. Qualiter autē fuit sacri-
ficiū nos deo placās z reconciliās dicit au-
gustinus de trinitate. Quid tā grate susci-
pti posset qz caro sacrificij nostri corpus effe-
ctū sacerdotis nri. Ut qm qtuoz psciderant
i oi sacrificio. cui offerat: qd offerat. p qb
offerat z qd offerat. idē ipse vn⁹ vtriusqz me-
diator p sacrificiū pacē z reconciliās nos deo
vnū cum ipso maneret cui offerebat vnū in
se faceret pro quibz offerebat. vnus ipse ēet
q offerebat z qd offerebat. De h autē scz
qualiter p xpm sumus reconciliati dicit idē
aug. q xps est sacerdos z sacrificiū. deus
z templū. Sacerdos p quē sumus recoē-
liati. sacrificiū q sumus recoēliati. ds cui
sumus recoēliati. templū in quo sum⁹ re-
cōēliati. Unde quibusdā hanc recoēli-
ationē parupendētibz. aug⁹ in psona xpi ex-
probat dicēs. Lū esles inimicus pti meo
recoēliati te p me. cū esles longe ego veni
vt redimerē te. cū inter oēs mōtes z siluas
errares quesuisti te inter lapides z ligna in-
ueni te. z ne lupoz feraz qz rapido ore lani-
arētis collegi te. humeris meis portauit te
patri meo reddidi te. laborauit sud auti ca-
put meū spinis opposui. manus meas cla-
uis obieci. lancea latus aperui. tor nō dicā
iniurijs. sed asperitatibz laniatus sum san-
guinē meū sudi. aiām meā posui vt zium /

gerē te michi z tu diuideris a me. **D**
Secūdo fuit zgruētissim⁹ ad curandū mor-
 bū. Congruitas aut attendit ex parte tps
 ex parte loci. ex parte modi. Ex parte tps
 qz adā factus fuit z peccauit in mēse mar-
 tio feria sexta z hora sexta. z ideo xps pati
 voluit in martio. qz in die qua fuit annun-
 tiatus fuit z passus. Itē in feria sexta z ho-
 ra sexta. **S**ecūdo ex parte loci. qm locus sue
 passiōis tripliciter cōsiderat. scilicet p̄munis
 aut specialis aut singularis. Locus cōis
 fuit terra. p̄missiōis. specialis caluarie loc⁹
 singularis cruz. In loco autē cōmuni p̄-
 mus hō fuit formatus. qz i partib⁹ illis iu-
 rta damascū i agro damascō dī fuisse for-
 matus In loco speciali fuit sepultus. qz ibi
 dem vbi xps passus est. adam dī fuisse se-
 pultus. licet autenticū nō sit. cū fm hiero-
 nymū adā in ebron mōte sepultus fuerit.
 sicut etiā iosue. XIII expressē habet In lo-
 co singulari fuit decept⁹ nō qz in illo ligno
 in quo xps passus est adā fuit deceptus sz
 pro tanto dicit. qz sicut adā deceptus fuit
 i ligno ita xps passus fuit in ligno In qua
 dam tñ hystoria grecorū dicit qz in eodem.
 Tertio ex parte modi curandi. qui quidē
 modus fuit p̄ similia z p̄ raria. Per simi-
 lia qm sicut dicit aug⁹ in libro de doctrina
 xpiana. Per feminā deceptus. per feminā
 natus. Homo hoies. mortalis mortales.
 morte mortuos liberauit. Ambrosi⁹. Ex
 terra virgine adā. xps ex virgine. Ille ad
 imaginē dei. hic imago dei. Per mulierez
 stulticia. p̄ mulierē sapia Hud⁹ adā nudus
 xps. mors per arborē vita p̄ crucē. i deserto
 adā i deserto xps Per tria. qm p̄m hō fm
 greg⁹ peccauerat p̄ superbiā iobediētā z
 gulam. Voluit em̄ assimilari deo per sciē-
 tie sublimitatē. transgredi preceptū dei li-
 mitē. z gustare pomi suauitatē. Et qm cu-
 ratio habet fieri per rariū. ideo iste mo-
 dus satisfaciendū zgruētissimus fuit. quia
 fuit per humiliatōē. diuine volitatis im-
 pletōē z afflictionē. De his trib⁹ ad phi-
 lipenses. II. Humilitatē semetipm. quo
 ad primū. factus obediens. quo ad scōm.
 vsqz ad mortē. quo ad tertū. **T**er-
 tio fuit efficacissimus ad attrahendū gen⁹
 humanū Nunquid em̄ saluo liberatis ar-
 bitrio magis ad amorem suū z fiducia ge-

nis humanū attrahere potuit. Qualiter
 autē per hoc ad amorem nos attrahat dicit
 Bern. Super omnia reddidit te amabile bo-
 ne iesu calix quē bibisti opus redemptionis
 nostre. Hoc omnino amorem nostrū faci-
 le vendicat torū tibi. hoc est quod nostruz
 amorem z blanditiuz allicit. z iustus erigit z
 cicituz stringit z vehemētius afficit. Et tñ
 vbi te exmanisti vbi te naturalibus radijs
 exuisti. ibi pietas magis emicuit. ibi cari-
 tas plus euulsi. ibi gratia amplius radia-
 uit. Qualiter autē ad fiducia dicit ro VIII
 Qui etiā p̄prio filio suo nō pepercit sz pro
 nobis omib⁹ tradidit illū. quomō nō etia z
 omnia cū illo nobis donauit. De hoc etiam
 Bern. Quis nō rapiat ad spem imperā-
 di fiducia. q̄ eius attendit corporis dispo-
 sitionē videlicet caput inclinātū ad osculū
 brachia extensa ad amplexū. manus per-
 foratas ad largiendū. la tua aperta ad di-
 ligendū. pedū afflictionē ad nobiscū cōma-
 nendū. corporis extensionē ad se totū no-
 bis impendendū. **¶** Quarto fuit p̄u-
 dentissimus ad expugnandū humani ge-
 neris inimicū. Job. XXVI Prudentia eius
 percussit superbū. Et vltimo. Nunquid po-
 teris capere leuiathan bamo. Xps em̄ ba-
 mū sue diuinitatis absconderat sb̄ elca hu-
 manitatis. Et diabolus capere volens elca
 carnis. captus ē ab hamo diuinitatis. De
 hac prudenti captiōe dicit aug⁹. Venit re-
 demptor z victus est deceptor. Et quid fe-
 cit redemptor captiuatorū nostro. Teren-
 dit muscipulā crucē suā. posuit in ea escā z
 sanguinē suū. Ipe autē voluit fundere san-
 guinē nō debitoris p̄pter qd̄ recessit a debi-
 torib⁹. Huiusmodi debitiū tulit z cru-
 ci affixit. De quo cyrographo dicit aug⁹.
 Eva pctm̄ a diabolo mutuauit. cyrogra-
 phū scripsit. fideiussozē dedit. z vsura po-
 steritati creuit. Tunc em̄ a diabolo pctm̄
 mutuauit. qm̄ p̄tra preceptū dei. sue p̄aue-
 rissioi vel suggestioi cōsensit. cyrographū
 scripsit. qm̄ manū ad pomū veticiū porrexit
 fideiussozē dedit. quando adā peccatō cō-
 sentire fecit. z sic vsura peccatū posteritati
 creuit. Contra igit̄ p̄ternitēs hanc re-
 demptionē qua nos de inimici potestate
 reduxit. Bern. exprobando dicit in p̄so

na xpi. Popule meus ait dñs. quid tibi fa
cere potui ⁊ nō feci. Quid cause est q̄ ini /
mico meo magis liber seruire q̄ mihi. nec
ille creauit vos s̄ nec pascit. Si parua h̄c
vident in grans nō ille sed ego redemi vos
Quo precio Nō vtiq̄ auro corruptibili vl'
argento. nō sole aut luna. nō saltē angeloz
ali quo. sed pprio vos cruore redemi. Lete /
rum si neq̄ tā multiplici iure debitū est a
vobis elicere famulatū. obmissis om̄ib; me
cum saltē ex denario diurno puenite Et
q̄ in morte xpm tradiderūt. iudas p aua /
ritiā. iudei p inuidiā. pilatus p timorē. sō
videndum esset de pena a deo his inflicta
merito huius peccati. Sed de pena ⁊ ori /
gine iude inuenies in legenda sancti mat /
thie. de penaz excidio iudeoz in legenda sci
iacobi minoris. De pena autē ⁊ origine pi /
lati in quadā hystoria licet apocripha sic le /
gīt. **S** Fuit quidā rex noie tirus. qui
quandā puellā noie pilā filiā cuiusdā mo /
lendarij noie atus carnaliter cognouit. ⁊
de ea filiū generauit. Pila autē ex noie suo
⁊ noie patris sui quā dicebat atus. vñ nō
men pposuit nato puero imposuit nomē
pilatus. Cum autē pilatus tres annos ha /
beret ipm pila ad regē transmisiit. Habe /
bat autē rex filiū de regina iuge sua q̄ fere
pīlato coetaneus videbat. Isti dū annos
discretiōis attingissent. sepius lutamie pu /
gna ⁊ fundā ad inuicē colludebant. Sed
regis legitimus filius vt genere erat nobi /
lioz sic in om̄i loco pilato inueniebat stre /
nuoz. ⁊ om̄i genere certaminis aptioz. Ob
hoc pilatus inuidie liuore ⁊ moros: ⁊ sel /
leo dolore stimularus fratrem suoz latenter
occidit. Quod rex audiens ve demēter do /
luit ⁊ p̄ciōe puocata quid de sceleratoz ho /
micida faciendū sit filio requisit. Qui eū
om̄es reū mortis esse vnanimiter acclama /
uerunt. Rex autē ad se reuersus. iniquitatē
iniquitate noluit duplicare. s̄ ipm pro tri /
buto qd̄ annuatim debebat romanis obsi /
dem misit. tū volens innoxius esse ab occisiōe
ne filij. tū a tributo romanoz cupiēs libera /
ri. Tunc ei tps erat rome fili' regis fran /
cie. quē similiter rex miserat romā pro tri /
butis. Huic pilatus associatus cum se ab
eo mortib; ⁊ industria precelli videret eum
inuidie stimulis aggratus occidit. Sed cū

romani quid de eo faciendū esset inquire /
rent dixerūt. Hic si superuixerit q̄ fratres
necauit. obside iugulauit. rei publice pluri /
mū utilis erit. ⁊ colla ferociū hostiū feroz
ipe domabit. Dixert ergo. Cum reus mor /
tis ha beat in pontos insulā gentib; illis q̄
nullū patiunt iudicē. iudex perficiat. si for /
te eius nequicia ipoz p̄sumacia edomesi
nō qd̄ meruit pariat. **D**issus igit pilatus
ad gentē ferocē ⁊ suoz iudicū perempticē
nō inscius ad quos missus sit. ⁊ q̄ pendu /
la vite sue sententia. tacite rem p̄siderans
vitā seruare voluit. ⁊ gentē neq̄ ipe minis
⁊ promissis supplicio ⁊ precio penitus sub /
iugauit. Qui igit tam dure gentis victoz
extitit. a pontos insulā p̄tius pilatus no /
men accepit. Herodes autē hominis illius
industriā vt audiuit. versutijs eius p̄gau /
dens. ipe versutus eum ad se munitiōz ⁊
interuuncijs inuitauit. ⁊ super iudeā ⁊ hie /
rusalem potestātē ⁊ vicem suā ei tradidit
Qui cum pecuniā innumerabilē p̄gregas /
set. nesciēte herode romā adijt. ⁊ infinitā pe /
cuniā tiberio imperatoz obrulit. ⁊ ab eo si /
bi dari qd̄ ab herode tenebat muneribus
impetravit. Huiusmodi causa facti sūt
inimici pilatus ⁊ herodes quo ad vsq̄ tē /
pote passionis dñi eum sibi recōciliavit. eo
q̄ dñm ad se misit. **A**lia causa inimicitie
assignat in hystoria scolastica. **Q**uandā em̄
se filiū dei faciens multos de galileis sedu /
perat. quos cum in garzim deduxisset vbi
dixerat se ascensurū in celū superueniēs p̄
latus ipm cum om̄ib; occidit. timēs ne si /
militer iudeos seduceret. **O**b hoc facti sūt
inimici. q̄ herodes presidebat galileis. **E**t
vtraq̄ causa potuit esse vera. Cum autē
pilatus dñm iudeis crucifigendū tradi /
disset. timēs tñ offensam tiberij cesaris. eo
q̄ p̄demnasset sanguine innocentē. quē dā
sibi familiarē pro sui exultatiōe ad cesarē
destinauit. Interea cū tiberius morbo gra /
ui teneret. nūciaf ei dē q̄ hierosolimis qdā
medicus esset. q̄ om̄es morbos. solo verbo
curaret. nesciēs q̄ eum pilatus ⁊ iudei occi /
dissent. Dixitq̄ volutiano sibi puato. **V**a /
de citius trans partes marinas dicesq̄ pi /
lato vt hunc medicū mihi mittat q̄ me p̄ /
stine sanitati restituat. Cum autē ille ad pi /
laq̄ venisset. ⁊ mandatiū imperatoz eg /

posuisset eide. tenuit pilatus. XIII. bienti
 Indutias postulatit Intra qd spaciu dum
 voluſtianus quandā matronā q fuerat fa/
 miliaris iesu noie veronicā vbi nā xps te/
 ſus inueniri poſſet interrogat ſer ait. Heu
 dñs meus z deus meus erat. quē pilatus
 per inuidiā traditiū demnauit. z crucifi/
 gi pcepit. Tunc ille nimis dolens iuſſe
 rat explere non valeo. Cui veronica. Dñs
 meus cū predicando circūiret. z ego eius
 pñcia nimis inuice carerē volui mibi ipſi
 depingi imaginē vt dum eius pñiarer p/
 ſentia mibi ſaltē preſtaret ſolatiū imagi/
 nis ſue figura. Luncqz lintheū pictori de/
 ferrē pingenduz dñs mibi obuiauit. z quo
 tenderē requiſiuit. cui cū vie cauſam ape/
 ruiſſem. a me petijt pannū. z ipſm mibi ve
 nerabili ſua facie reddidit inſignitū Yma
 ginis ergo huius aspectū ſi dñs tuus de/
 uote intuebit. z in uo ſanitatē bñficiopotte
 tur. Cui ille. Eſt ne huiusmodi imago au
 ro vel argento ſparabilis. Cui illa. Non.
 ſed pio affectu deuotiōis. Teciū igit profi/
 ciſcar. z videndā ceſari imaginē deſeram.
 z reuertar. Venit igit voluſtianus cū vero
 nica romā. dixitqz tiberio imperatori. Jeſu
 ſum a te diu deſideratū pilatus z iudei in/
 iuſſe morti tradiderūt. z per inuidiā cru/
 cis patibulo aſſixerunt. Venit igitur ma
 tronā quedā mecum ipſius iesu imaginē
 deſerens. quā ſi deuote proſpexeris morſa
 mitatis tue beneficiū obrinebis. Ceſar igit
 pannis kerics viā ſterni fecit. z imaginē ſi
 bi preſentari precepit. Qui mox vt ea ſuit
 intuitū ſanitatē pñſtinā eſt aſſecutus Pon
 tius igit pilatus imperio ceſaris captus z
 romā perducit. Audiēs ceſar pilatū a due
 niſſe nimio furore ztra eū repletus. eū ad
 ſe adducit fecit. pilatus autē tunicā dñi inco
 ſurilē ſecū detulit quā indutā corā iperato
 reſportauit. Hox vt impator eū vidit. oēm
 irā depoluit. z ei. pñius aſſurrexit. nec ſibi
 dure in aliq loq pualuit z q in ei⁹ abſentia
 videbat tā terribilis z ferus. nūc in eius p
 ſentia inuenit. quodāmō māuerus. Lunc
 qz eū licētaſſet mox z eū terribi liter excā/
 deſcit ſe miſerū clamans q ei furore ſui pe
 ctoris mime oñ diſſet. Statimqz eū reuocari

ſecit. iurans z pteſtās q filius mortis eēt.
 nec phas ſit eū vinere ſup terrā. Qui vt eū
 vidit. pñuo eū ſalutauit. z oēm ai feroci/
 tatē abſecit. Vtranqz. mirabat z ipe
 q ſic z pilatū dū abeſſet excā deſeret z dū
 pñs eſſet nil ei aſpere loqui poſſet. Tandē
 diuino nutu vel ſorte aliquid xpiani ſuaſſa
 ipm illa tunica expoliari fecit z z eum pñi
 nā ai ferocitate mox reſumpſit. Luncqz de h
 impator plimū mirareſ. dictū eſt ſibi q il
 la tunica fuſſet dñi iesu. Tunc imperator
 ipm in carcerē recipi iuſſit donec ſapienter
 ſiſſo deliberaret qd de eo fieri oporteret.
 Dara eſt igit in pilatū ſnia vt mox tur/
 piſſima dānareſ. Audiēs h pilat⁹ cultello
 pprio ſe necauit. z tali morte vitā finiuit. co
 gnita ceſar morte pilati dixit. vere mortu⁹
 ē morte turpiſſima. cui manus pñcia nō pe
 percit. Sole igit ingēti alligat. z i tiberi
 fluuiū imergit. Spūs ſo maligni z ſordi/
 dicoꝝ p maligno z ſordido z gaudentes. z
 nūc in aqs. nūc in aere rapietes mirabilēſ
 iundatiōes in aqs mouebāt. z fulgura tē.
 peſta res tonitrua z grādines i aere terribi
 liter generabāt. ita vt cūcti timore horribi
 li tenerent. Quā ppter romani eū a tiberi
 fluuiū extra hētes dñſiōis cā ipm vigenā
 deportauerūt. z rodano fluuiū imerſerūt. Vt
 genna ei dē qſi via gehēne. qz erat tē locus
 maledictiōis. vel portus dē bienna eo q vt
 dē biennio ſit pſtructa. Sz ibi nequā ſpūs
 nō deſuerūt ibi de eadē opantes Hoies q il
 li tantā inſeſtationē demonū n feretes val
 illud maledictiōis a ſe remouerūt. z i ſud ſe
 petendū loſanne ciuitatē z territorio. z miſe
 rūt. Qui cū nimis pñtis inſeſtatoꝝ gra
 uarenſ. ipm a ſe remouerūt z i quodā puteo
 monti b circūſepo imerſerūt. vbi a d bue
 relatione quozundā quedā diabolice ma
 z chinationes ebullire videntur. Hucusqz
 in predicta hystoria apocriſa legitur Que
 vtrū recitanda ſit lector. iudicio relinqꝝat
 Nota tamē q in hystoria ſtoſaſtica legi
 tur q pilatus a iudeis accuſatus eſt apud
 tiberiū de vſolenta innocenti interſectiōe.
 z qz iudeis reclamāt. b imagines gentiliū
 i templo ponebat. z qz pecuniā reſoſitā in
 corbonā i ſuos redigerat vſus inde faciēs
 aq ducit in domū ſuā. Et p hīs oñibz de

portatus est iugdunū in exiliū vnde orihun
dus fuerat. vt ibi in opprobriū gentis sue
moreret. potuit eē si tñ illa hystoria p̄tinet
veritatē. qz p̄mo tā edictū dederat vt lug
dunū in exiliū deportaret. z q ante reuer
sionē voluisti ad imperatorē ibi fuerit de
portatus. Sz postmodū tiberius audiēs
qualiter xpm occidisset. ipm de exilio edu
ci z ad se romā adduci fecit. Eusebi⁹ autē z
beda in suis cronicis nō dicunt ipm in exi
lium relegatū sed tantū q in multis cala
mitates incidēs p̄pria manu se peremit.

De festiuitatib⁹ que occurrūt infra
tempus reconciliatiōis.

Victo de festiuitatib⁹

que occurrunt infra tempus de
uatiōis quod incipit ab adā z
durauit vsqz ad moysen quod tempus re
presentat ecclesia a septuagesima vsqz ad
pasca. sequit⁹ videre de festiuitatib⁹ q̄ eue
ntunt infra tempus reconciliatiōis. quod
tempus representat ecclesia a pasca vsqz
ad octauā penthecostes.

LII

A

De resurrectione xpi.

Resurrectio christi ter

tia die a passione ipsius facta ē
Circa at ipam resurrectionē
dñicam septe per ordinē sunt

consideranda. Primo qualiter verū sit qz tri
bus dieb⁹ z trib⁹ noctib⁹ in sepulcro iacuit
z i tertia die resurrexit. Secdo quare nō sta
tīm vt mortu⁹ est resurrexit. sed vsqz in diē
tertiū expectauit. Tertio qualiter resurre
xit. Quarto quare resurrectionē suam ac
celerauit. nec vsqz ad generalē resurrectio
nē distulit. Quinto p̄pter quid resurrexit.
Sexto quoties apparuit resurgēs. Septi
mo qualiter sanctos patres q̄ erant in lim
bo inde eduxit z quid ibi egit Circa p̄
miū notandū qz xps trib⁹ dieb⁹ z trib⁹ no
ctib⁹ in sepulcro fuisse dicit. fm aug⁹. per
sinodochen. vt p̄ma dies accipiat fm par
tem sui postremā. scda dies fm se totā z in
tegrā. tertia fm partē sui primā. z sic erūt
tres dies. Et quilibet horū diez suā noctē
habuit precedentē. Tunc eī fm bedā mu

ratus est ordo z cursus diez ac noctiū. An
tea ei dies precedebāt. z noctes sequebant⁹
post passionē autē hic ordo mutatus est ita
qz noctes precedūt z dies sequunt⁹. Et hoc
mysterio p̄gruit qm homo p̄mo de die gra
tie cecidit in noctē culpe. per xpi autē passio
nē z resurrectionē de nocte culpe redijt ad
diē gratie. Circa scdm sciendū est qz cō
ueniēs fuit vt nō statim qm mortuus fuit
xps resurgeret. sz vsqz i diē tertii expecta
ret. p̄pter quinqz rōnes. Primo p̄pter si
gnificationē scz hoc significaret qz lux
sue mortis curauit nostrā duplā mortē. z
ideo vna diē integra z duab⁹ noctib⁹ iacu
it in sepulcro. vt per diē intelligat lux sue
mortis. per duas noctes nra duplex mortē.
Et hanc rōem assignat glosa sup illud iux
XXIII. Opertuit xpm parti. zc. Secdo
p̄pter probationē qz sicut in ore duozū vel
tertiū restiū stat omne verbū. sic in trib⁹ dieb⁹
experit quis omne factū. z ideo vt mortē be
ne probaret z se probasse oñderet. trib⁹ die
bus iacere voluit in sepulcro. Tertio p̄
pter sue potestatis ostensionē qz si statim re
surrexisset. nō videret potestātē habere po
nendi aiām suā sicut resurgēdi. Et hec rō
videret tangi. I. cor. XV. sup illo Quoniā
xps mortuus est. zc. Ideo inquit de morte
p̄mittit. vt sicut vera mors ostendit. ita
vera resurrectio ostendat. Quarto p̄pter
restaurandoz p̄figurationē. Hanc rōem
assignat petrus rauē. dicens. Tres dies
voluit esse sue sepulture. q̄ in celo sunt re
stauraturus. q̄ in terra reparaturus. q̄ ap̄
inferos redēptur⁹. Quinto p̄pter triplē
cis status iustozū representationē. Hanc
rōem assignat greg⁹. sup ezech. dices. Septa
feria xps passus est. sabbato quieuit in se
pulchro. dñico autē die resurrexit a morte.
Presens autē vita adhuc nobis sexta feria
est. quia in angustijs z doloribus crucia
mur. Sed sabbato quare in sepulcro quie
scimus quia requiē anime post mortē in
uenimus. Dominico autē die a conditione
octauo. cum corpore a morte resurgimus z
in gloria anime etiā cum carne gaudem⁹.
Dolor ergo nos in sexta feria. requies in
septima. z glā excipit i octaua. Hec greg⁹
Circa tertii. s. q̄liter resurrexit. Notandū
qz p̄mo surrexit potenter. qz virtute p̄pria